TIESAS SPRIEDUMS (trešā palāta)

2015. gada 16. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu — Elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumi — Direktīva 2002/96/EK — 2. panta 1. punkts un 3. panta a) punkts, kā arī I A un I B pielikums — Direktīva 2012/19/ES — 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 2. panta 3. punkta b) apakšpunkts un 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī I un II pielikums — Jēdzieni "elektriskās un elektroniskās iekārtas" un "elektriskie un elektronikas instrumenti" — Garāžas vārtu motori

Lieta C-369/14

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Landgericht Köln* (Vācija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2014. gada 23. jūlijā un kas Tiesā reģistrēts 2014. gada 31. jūlijā, tiesvedībā

Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH

pret

Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG .

TIESA (trešā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents), tiesneši A. O'Kīfs [*A. Ó Caoimh*], K. Toadere [*C. Toader*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*] un K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*],

ģenerāladvokāts P. Mengoci [*P. Mengozzi*],

sekretārs A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

— *Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH* vārdā – *J. Stock, Rechtsanwältin*,

— *Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG* vārdā – *S. Pietzcker, Rechtsanwalt*,

— Vācijas valdības vārdā – *T. Henze* un *A. Lippstreu*, pārstāvji,

— Eiropas Komisijas vārdā – *G. Braga da Cruz, C. Hermes* un *D. Loma-Osorio Lerena*, pārstāvji,

ņemot vērā pēc ģenerāladvokāta uzklausīšanas pieņemto lēmumu izskatīt lietu bez ģenerāladvokāta secinājumiem,

* Tiesvedības valoda – vācu.

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt, pirmkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvas 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV L 37, 24. lpp.) 2. panta 1. punktu un 3. panta a) punktu, kā arī I A un I B pielikumu un, otrkārt, Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīvas 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) (OV L 197, 38. lpp.) 2. panta 1. punkta a) apakšpunktu un 3. punkta b) apakšpunktu, 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktu, kā arī I un II pielikumu.

2 Šis lūgums ir ticis iesniegts strīdā starp *Sommer Antriebs- und Funktechnik GmbH* (turpmāk tekstā – "*Sommer*") un *Rademacher Geräte-Elektronik GmbH & Co. KG* (turpmāk tekstā – "*Rademacher*") par pēdējās minētās neiekļaušanu *Stiftung elektro-altgeräte register* (Vācijas valsts reģistrs attiecībā uz elektrisko iekārtu atkritumiem; turpmāk tekstā – "*Stiftung ear*") kā elektrisko un elektronisko iekārtu (turpmāk tekstā – "EEI") ražotāju.

Atbilstošās tiesību normas

Savienības tiesības

Direktīva 2002/96

3 Saskaņā ar Direktīvas 2012/19 25. pantu Direktīva 2002/96 ir atcelta no 2014. gada 15. februāra.

4 Direktīvas 2002/96 preambulas 10., 15. un 16. apsvērumā ir noteikts:

(10) Šī direktīva aptver visas elektriskās un elektroniskās iekārtas, ko izmanto patērētāji, un elektriskās un elektroniskās iekārtas, kas paredzētas profesionālajai lietošanai. [..]

[..]

(15) Dalīta vākšana ir [elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumu (turpmāk tekstā – "EEIA")] īpašas apstrādes un otrreizējas pārstrādes priekšnosacījums, un tā ir vajadzīga, lai sasniegtu cilvēku veselības un vides aizsardzības noteikto līmeni Kopienā. [..]

(16) Lai sasniegtu noteikto aizsardzības līmeni un saskaņotos Kopienas vides mērķus, dalībvalstis ievieš attiecīgus pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu EEIA kā nešķirotu sadzīves atkritumu glabāšanu un sasniegtu augstu EEIA dalītas vākšanas līmeni. [..]"

5 Šīs direktīvas 1. pantā "Mērķi" ir noteikts:

"Šīs direktīvas pirmā prioritāte ir novērst elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumus (EEIA), papildus arī to atkārtotu izmantošanu [atkārtota izmantošana], otrreizēju pārstrādi [otrreizēja pārstrāde] un citus šo atkritumu reģenerācijas veidus [citi šo atkritumu reģenerācijas veidi], lai samazinātu atkritumu glabāšanu. Tā arī paredz uzlabot vides aizsardzības prasību izpildi visiem uzņēmējiem, kuri iesaistīti elektrisko un elektronisko iekārtu aprites ciklā, t.i., ražotāji, izplatītāji un patērētāji un jo īpaši tie uzņēmēji, kas tieši iesaistīti [EEIA] apstrādē."

6 Šīs direktīvas 2. panta "Darbības joma" 1. punktā ir noteikts:

"Šo direktīvu piemēro [EEI], kas atbilst I A pielikumā norādītajām kategorijām, ja vien attiecīgā iekārta nav daļa no kādas cita tipa iekārtas, uz ko neattiecas šī direktīva. I B pielikumā uzskaitīto produktu saraksts atbilst I A pielikumā norādītajām kategorijām."

7 Tās pašas direktīvas 3. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"Šajā direktīvā:

a) [..] "EEI" ir iekārtas, ko darbina ar elektrisko strāvu vai elektromagnētisko lauku, un iekārtas šādas strāvas un lauka ģenerēšanai, piegādei un mērīšanai, kas atbilst kategorijām, kuras norādītas I A pielikumā, un kas konstruētas izmantošanai ar spriegumu, kurš nepārsniedz 1000 voltus maiņstrāvai un 1500 voltus līdzstrāvai;

[..]."

8 Direktīvas 2002/96 I A pielikumā ir uzskaitītas EEI kategorijas, uz kurām attiecas šī direktīva. Šī pielikuma 6. punkts tādējādi attiecas uz "elektriski[em] un elektronikas instrumenti[em] (izņemot liela izmēra stacionār[iem] ražošanas mehānism[iem])".

9 Šīs direktīvas I B pielikuma "Izstrādājumu saraksts, kas jāņem vērā šīs direktīvas īstenošanā un kas ietilpst I A pielikumā uzskaitītajās kategorijās" 6. punktā ir noteikts:

"Elektriskie un elektronikas instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus)

Urbji

Zāģi

Šujmašīnas

Virpošanas, frēzēšanas, noslīpēšanas, slīpēšanas, zāģēšanas, griešanas, lokšņu griešanas, urbšanas, caurumošanas, stancēšanas, ielocīšanas, liekšanas vai tamlīdzīgas koka, metāla un citu materiālu apstrādes iekārtas

Kniedēšanas, naglošanas vai skrūvēšanas instrumenti vai kniežu, naglu, skrūvju izņemšanas instrumenti un tiem līdzīgi instrumenti

Metināšanas, lodēšanas vai tiem līdzīgi instrumenti

Šķidrumu vai gāzveida vielu izsmidzināšanas, izplatīšanas, izkliedēšanas iekārtas vai cita veida apstrādes iekārta[s]

Pļaušanas vai citu dārza darb[u] rīki".

Direktīva 2012/19

10 Direktīvas 2012/19 preambulas 6., 9., 14. un 15. apsvērumā ir paredzēts:

"(6) Šīs direktīvas mērķis ir veicināt ilgtspējīgu ražošanu un patēriņu, galvenokārt novēršot EEIA rašanos, kā arī veicinot to atkārtotu izmantošanu, pārstrādi un citus šo atkritumu reģenerācijas veidus, lai samazinātu atkritumu apglabāšanu un uzlabotu resursu efektīvu izmantošanu un

vērtīgu otrreizējo izejvielu ieguvi. Tās mērķis ir arī panākt, lai uzlabotos vides aizsardzības prasību izpilde visiem uzņēmējiem, kuri iesaistīti EEI aprites ciklā, t.i., ražotājiem, izplatītājiem un patērētājiem, un jo īpaši tiem uzņēmējiem, kas tieši iesaistīti EEIA savākšanā un apstrādē. Jo īpaši ražotāja atbildības principa atšķirīga piemērošana dažādās valstīs var radīt būtiski atšķirīgu finansiālo slogu uzņēmējiem. Atšķirības valstu politikā attiecībā uz EEIA apsaimniekošanu neļauj pārstrādes politikai būt pietiekami efektīvai. Šā iemesla dēļ svarīgākos kritērijus vajadzētu noteikt Savienības līmenī un izstrādāt minimuma standartus EEIA apstrādei.

[..]

(9) Šī direktīva aptver visas EEI, ko izmanto patērētāji, un EEI, kas paredzētas profesionālajai lietošanai. [..] Šīs direktīvas mērķus var sasniegt, tās darbības jomā neiekļaujot tādas lielizmēra stacionāras iekārtas kā naftas platformas, lidostu bagāžas transporta sistēmas vai liftus. Tomēr visas ierīces, kas nav īpaši paredzētas un uzstādītas kā šo iekārtu sastāvdaļa un kas var veikt savas funkcijas arī tad, ja darbojas neatkarīgi no šīm iekārtām, būtu jāiekļauj šīs direktīvas darbības jomā. Tas attiecas, piemēram, uz tādām ierīcēm kā apgaismes ierīces un fotoelementu paneļi.

[..]

(14) Dalīta savākšana ir priekšnosacījums, lai nodrošinātu EEIA īpašu apstrādi un pārstrādi, un tā ir vajadzīga, lai sasniegtu cilvēku veselības un vides aizsardzības noteikto līmeni Savienībā. Patērētājiem aktīvi jāiesaistās šādā savākšanā, un viņi būtu jāmudina nodot atpakaļ EEIA. [..]

(15) Lai sasniegtu noteikto aizsardzības līmeni un saskaņotos Savienības vides mērķus, dalībvalstis ievieš attiecīgus pasākumus, lai līdz minimumam samazinātu EEIA kā nešķirotu sadzīves atkritumu glabāšanu un sasniegtu augstu EEIA dalītas vākšanas līmeni. [..]”

11 Šīs direktīvas 1. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“Atbilstīgi [Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 19. novembra] Direktīvas 2008/98/EK [par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 3. lpp.)] 1. un 4. pantam šajā direktīvā ir paredzēti pasākumi, lai aizsargātu vidi un cilvēku veselību, novēršot vai samazinot [EEIA] rašanās un apsaimniekošanas negatīvo ietekmi, palīdzot mazināt resursu izmantošanas vispārējo ietekmi un veicinot šādas resursu izmantošanas efektivitāti, kas tādējādi veicina ilgtspējīgu attīstību.”

12 Minētās direktīvas 2. pantā “Darbības joma” ir noteikts:

“1. Šo direktīvu [EEI] piemēro šādi:

a) no 2012. gada 13. augusta līdz 2018. gada 14. augustam (pārejas laiks), ņemot vērā 3. punktu, tām EEI, kuras pieder I pielikumā norādītajām kategorijām. Šīs direktīvas II pielikumā ietverts indikatīvs to EEI saraksts, kuras pieder I pielikumā norādītajām kategorijām;

[..].

3. Šo direktīvu nepiemēro šādām EEI:

[..]

b) iekārtām, kas ir īpaši paredzētas un uzstādītas kā daļa no kāda cita tipa iekārtas, kura ir izslēgta no šīs direktīvas darbības jomas vai uz kuru neattiecas šī direktīva, un kas var funkcionēt vienīgi kā šādas citas iekārtas daļa;

[..].”

13 Šīs pašas direktīvas 3. panta "Definīcijas" 1. punktā ir noteikts:

"Šajā direktīvā piemēro šādas definīcijas:

a) ["EEI"] ir iekārtas, kuru pienācīga darbība ir atkarīga no elektriskās strāvas vai elektromagnētiskā lauka, kā arī iekārtas šādas strāvas un lauka ģenerēšanai, pārsūtīšanai un mērīšanai, kuras paredzētas lietošanai nominālajam spriegumam, nepārsniedzot 1000 voltus, ja tā ir maiņstrāva, un 1500 voltus, ja tā ir līdzstrāva;

b) "lielizmēra stacionāri rūpnieciskie mehānismi" ir mehānismu, iekārtu un/vai komponentu lielizmēra agregāti, kuri darbojas konkrētā nolūkā, kurus noteiktā vietā pastāvīgai lietošanai uzstāda un izjauc speciālisti un kurus rūpnieciskā ražotnē vai pētniecības un izstrādes objektā izmanto un apkalpo speciālisti;

[..]."

14 Direktīvas 2012/19 I pielikuma "EEI kategorijas, uz ko pārejas laikposmā attiecas šī direktīva, kā paredzēts 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā" 6. punkts ir identisks Direktīvas 2002/96 I A pielikuma 6. punktam.

15 Direktīvas 2012/19 II pielikuma "Indikatīvs to EEI saraksts, kuras pieder I pielikumā uzskaitītajām kategorijām" 6. punkts ir identisks Direktīvas 2002/96 I B pielikuma 6. punktam, izņemot šī punkta otro daļu, kura redakcija ir šāda:

"Elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus rūpnieciskos mehānismus)

Urbji

Zāģi

Šujmašīnas

Virpošanas, frēzēšanas, slīpēšanas, asināšanas, zāģēšanas, griešanas, lokšņu griešanas, urbšanas, caurumošanas, štancēšanas, locīšanas, liekšanas vai tamlīdzīgas koka, metāla un citu materiālu apstrādes iekārtas

Kniedēšanas, naglošanas vai skrūvēšanas instrumenti vai kniežu, naglu, skrūvju izņemšanas instrumenti un darbarīki līdzīgu darbību veikšanai

Metināšanas un lodēšanas instrumenti un līdzīgām darbībām paredzēti instrumenti

Šķidrumu vai gāzveida vielu izsmidzināšanas, uzklāšanas, izkliedēšanas iekārtas vai cita veida apstrādes iekārtas

Pļaušanas vai citi dārzkopībā izmantojami darbarīki".

Vācijas tiesības

16 Likuma par negodīgu konkurenci (*Gesetz gegen den unlauteren Wettbewerb*, *BGBl*. 2010 I, 254. lpp.) – redakcijā ar grozījumiem, kuri izdarīti ar 2013. gada 1. oktobra likumu (*BGBl*. 2013 I, 3714. lpp.; turpmāk tekstā – "*UWG*"), – 3. panta "Negodīgas komercprakses aizliegums" 1. punktā ir paredzēts:

"Negodīga komercprakse, ja tā var būtiski ietekmēt konkurentu, patērētāju vai citu tirgus dalībnieku intereses, ir prettiesiska. [..]"

17 Saskaņā ar *UWG* 4. pantu "Negodīgas komercprakses piemēri":

"Negodīgi rīkojas it īpaši persona, kas

[..]

11) pārkāpj likuma normu, kas ir paredzēta arī tam, lai regulētu uzvedību tirgū tirgus dalībnieku interesēs."

18 2005. gada 16. marta likuma par elektrisko un elektronisko iekārtu videi drošu laišanu tirgū, reģenerāciju un apglabāšanu (*Gesetz über das Inverkehrbringen, die Rücknahme und die umweltverträgliche Entsorgung von Elektro- und Elektronikgeräten (Elektro- und Elektronikgerätegesetz)*, *BGBl*. 2005 I, 762. lpp.; turpmāk tekstā – "*ElektroG*") 2. pantā "Darbības joma" ir noteikts:

"1. Šo likumu piemēro [EEI], kas atbilst turpmāk norādītajām kategorijām, ja vien attiecīgā iekārta nav daļa no kāda cita tipa iekārtas, uz ko neattiecas šis likums:

[..]

6) Elektriskie un elektronikas instrumenti, izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus.

[..]"

19 *ElektroG* 3. pantā "Definīcijas" ir paredzēts:

"1. EEI šī likuma izpratnē ir

1) iekārtas, kuras, lai pienācīgi darbotos, darbina ar elektrisko strāvu vai elektrisko lauku,

2) iekārtas šādas strāvas un lauka ģenerēšanai, piegādei un mērīšanai,

kas konstruētas izmantošanai ar spriegumu, kurš nepārsniedz 1000 voltus maiņstrāvai un 1500 voltus līdzstrāvai.

[..]

11. "Ražotājs" šī likuma izpratnē ir jebkura persona, kura neatkarīgi no tirdzniecības metodes, ieskaitot distances tirdzniecību *Bürgerliches Gesetzbuch* (Vācijas Civilkodeksa) 312.b panta 2. punkta izpratnē,

1) izgatavo un pārdod [EEI] ar savu firmas zīmi un pirmo reizi realizē šī likuma darbības jomā,

[..]."

20 Šī likuma 6. panta "Kopīgas institūcijas izveide, reģistrācija, garantijas finansēšanai" 2. punktā ir noteikts:

"Katram ražotājam, pirms tas realizē elektriskās vai elektroniskās iekārtas, ir pienākums saskaņā ar 2. un 3. teikumu reģistrēties kompetentajā iestādē (16. pants)."

21 *ElektroG* I pielikuma "Kategoriju un iekārtu saraksts" 6. punkts ir identisks Direktīvas 2012/19 II pielikuma 6. punktam.

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

22 Atbilstoši *ElektroG* 6. panta 2. punktam *Sommer*, kura ražo garāžas vārtu un citu produktu motorus, ir reģistrēta *Stiftung ear* kā EEI ražotāja.

23 *Rademacher* arī ražo garāžas vārtu motorus. Šie motori darbojas ar elektrisko spriegumu no aptuveni 220 līdz 240 voltiem, tie ir paredzēti, lai tie kopā ar attiecīgajiem garāžas vārtiem tiktu iebūvēti ēkas konstrukcijā, un tos katrā laikā var demontēt, uzstādīt no jauna un/vai papildus pievienot šai iekārtai (turpmāk tekstā – "attiecīgie motori"). *Rademacher* nav reģistrēta *Stiftung ear* kā EEI ražotāja.

24 No Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, ka 2013. gada jūlijā *Sommer* cēla *Landgericht Köln* (Ķelnes apgabaltiesa) prasību pret *Rademacher* par negodīgu konkurenci, jo šī pēdējā minētā sabiedrība nav reģistrējusies *Stiftung ear* kā EEI ražotāja. Šīs *Sommer* celtās prasības mērķis ir aizliegt *Rademacher* laist tirgū attiecīgos motorus tik ilgi, līdz tā nebūs reģistrēta *Stiftung ear*, kā arī piespriest šai sabiedrībai atlīdzināt jebkādu kaitējumu, kas eventuāli nodarīts *Sommer* ar šādu motoru laišanu tirgū.

25 *Sommer* uzskata, ka *Rademacher* ir "ražotājs" *ElektroG* 3. panta 11. punkta izpratnē un ka tādējādi šai sabiedrībai ir jāreģistrējas *Stiftung ear* pirms EEI laišanas tirgū. Šajā ziņā *Sommer* norāda, ka attiecīgie motori nav "liela izmēra stacionāri ražošanas mehānismi", bet "elektriskās un elektroniskās iekārtas" šī likuma 2. panta 1. punkta 6) apakšpunkta izpratnē, jo šīs iekārtas ir paredzētas privāto mājsaimniecību izmantošanai, tās darbojas ar elektrisko strāvu vai elektromagnētiskajiem laukiem, kas paredzēti lietošanai, spriegumam nepārsniedzot 1000 voltus, ja tā ir maiņstrāva, un 1500 voltus, ja tā ir līdzstrāva, un šīs iekārtas nav nekustamas. *Sommer* uzskata, ka minētajiem motoriem ir patstāvīga funkcija un tie nav kādas iekārtas, kurai nav piemērojams *ElektroG*, sastāvdaļa.

26 *Rademacher* apstrīd šo nostāju. Tā uzskata, ka attiecīgie motori nav "iekārtas" šī likuma 2. panta 1. punkta 6) apakšpunkta izpratnē. Šī norma esot precizēta *ElektroG* I pielikuma 6. punktā, kurā ir ietverts produktu saraksts. Šis saraksts, protams, neesot izsmeļošs, bet visiem tajā iekļautajiem produktiem kopīgs ir tas, ka tie iedarbojas uz izejvielām, proti, apstrādājamiem materiāliem un vielām, un tās fiziski pārveido. Ciktāl attiecīgo motoru funkcija aprobežojas ar attiecīgās sistēmas enerģijas apgādi un vadību, šo produktu lietošanas rezultātā netiekot tieši apstrādāti priekšmeti vai vielas, kā arī uz tiem tieši neiedarbojas, tos nevarētu uzskatīt par "elektriskām un elektroniskām iekārtām *ElektroG* 2. panta 1. punkta 6) apakšpunkta izpratnē. *Rademacher* uzskata, ka attiecīgajiem motoriem katrā ziņā nav patstāvīgas funkcijas un tie ir pamatprodukta sastāvdaļa, kas neietilpst *ElektroG* piemērošanas jomā.

27 No iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka, ja *Rademacher* uzskatītu par ražotāju, kuram ir *ElektroG* 6. panta 2. punktā paredzētais reģistrācijas pienākums, šīs sabiedrības veiktā attiecīgo motoru laišana tirgū būtu pretrunā *UWG* 3. panta 1. punktam un 4. panta 11. punktam, lasot kopā ar *ElektroG* 2. pantu un 6. panta 2. punktu tik ilgi, kamēr minētā sabiedrība nav reģistrēta *Stiftung ear*.

28 Tā kā *ElektroG* mērķis ir Vācijas tiesību sistēmā transponēt Direktīvu 2002/96, šī tiesa jautā, vai attiecīgie motori ietilpst jēdzienā "elektriskās un elektroniskās iekārtas" šīs direktīvas un Direktīvas 2012/19 izpratnē. Minētā tiesa uzskata, ka Savienības likumdevēja vēlme cik vien iespējams nepieļaut atkārtoti izmantojamu un kaitīgu vielu no elektriskajām un elektroniskajām komponentēm nonākšanu atkritumos, kā arī *Bundesverwaltungsgericht* (Federālā Administratīvā tiesa) sniegtā jēdziena "iekārta" definīcija, proti, "instrumenti, ar kuriem var mehāniski iedarboties uz priekšmetiem", dod priekšroku apstiprinošai atbildei uz šo jautājumu. Savukārt tas, ka Direktīvas 2002/96 I B pielikuma un Direktīvas 2012/19 II pielikuma attiecīgajos 6. punktos minētie produkti mehāniski iedarbojas uz priekšmetiem vai sagatavēm tādā veidā, ka ar tiem var apstrādāt un tādā veidā pārveidot priekšmetus vai sagataves, lai arī attiecīgie motori neapstrādā un neizmaina nekādus priekšmetus vai sagataves, bet gan tikai kustina garāžas vārtus, dotu priekšroku noliedzošai atbildei.

29 Iesniedzējtiesa uzskata, ka, ja attiecīgie motori būtu jāuzskata par ietilpstošiem jēdzienā "elektriskās un elektroniskās iekārtas", vēl būtu jāpārbauda, vai šie motori nav izslēgti no attiecīgajām Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 piemērošanas jomām, jo tie ir "lielizmēra stacionāro rūpniecisko mehānismu" daļa vai arī daļa no "kāda cita tipa iekārtas", kuras neietilpst šo direktīvu piemērošanas jomā. Šajā ziņā iesniedzējtiesa uzskata – tas, ka minētie motori tiek uzstādīti kopā ar garāžas vārtiem ēkas konstrukcijā ar funkciju vadīt garāžas vārtus, liekot domāt, ka tiem nav patstāvīgas funkcijas un tie ir stacionāras vienotas sistēmas daļa, savukārt tas, ka šos pašus motorus katrā laikā var demontēt, uzstādīt no jauna un/vai papildus pievienot ēkas konstrukcijai, ļauj tos uzskatīt par tādiem, kas nodrošina pašiem savu funkciju, kas tos nošķirot no stacionāras elektriskas iekārtas.

30 Šādos apstākļos *Landesgericht Köln* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkts, 3. panta a) punkts, kā arī I A un I B pielikums un/vai Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts, 3. panta 1. punkta a) apakšpunkts, kā arī I un II pielikums ir jāinterpretē tādējādi, ka ar aptuveni 220 līdz 240 voltu elektrisko spriegumu darbināmi (garāžas) vārtu motori, kas ir paredzēti, lai tos kopā ar (garāžas) vārtiem iebūvētu ēkas konstrukcijā, atbilst EEI, it īpaši "elektrisko un elektronisko instrumentu", definīcijai?

2) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša, vai Direktīvas 2002/96 I A pielikuma 6. punkts un I B pielikuma 6. punkts un/vai Direktīvas 2012/19 3. panta 1. punkta b) apakšpunkts, I pielikuma 6. punkts un II pielikuma 6. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pirmajā jautājumā definētie (garāžas vārtu) motori ir jāuzskata par "lielizmēra stacionāro rūpniecisko mehānismu" daļu šo normu izpratnē?

3) Gadījumā, ja atbilde uz pirmo jautājumu ir apstiprinoša un atbilde uz otro jautājumu noliedzoša, vai Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkts un/vai Direktīvas 2012/19 2. panta 3. punkta b) apakšpunkts ir jāinterpretē tādējādi, ka pirmajā jautājumā definētie (garāžas vārtu) motori ir jāuzskata par daļu no kāda cita tipa iekārtas, kas ir izslēgta no attiecīgās direktīvas piemērošanas jomas?"

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pieņemamību

31 Eiropas Komisija uzskata, ka atsauce uz Direktīvu 2002/96 nav būtiska, lai izvērtētu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, jo šī direktīva saskaņā ar Direktīvas 2012/19 25. panta pirmo daļu ir tikusi atcelta no 2014. gada 15. februāra.

32 Jāatgādina, ka saskaņā ar pastāvīgo Tiesas judikatūru uz jautājumiem par Savienības tiesību interpretāciju, kurus valsts tiesa uzdevusi pašas noteiktajos tiesiskā regulējuma un faktisko apstākļu ietvaros, kuru precizitāte Tiesai nav jāpārbauda, attiecas atbilstības pieņēmums. Valsts tiesas iesniegto lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu Tiesa var noraidīt tikai tad, ja ir acīmredzams, ka lūgtajai Savienības tiesību interpretācijai nav nekāda sakara ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu, vai arī gadījumos, kad izvirzītā problēma ir hipotētiska vai kad Tiesai nav zināmi faktiskie vai juridiskie apstākļi, kas nepieciešami, lai sniegtu noderīgu atbildi uz tai uzdotajiem jautājumiem (spriedumi *Fish Legal* un *Shirley*, C-279/12, EU:C:2013:853, 30. punkts un tajā minētā judikatūra, kā arī *Idrodinamica Spurgo Velox* u.c., C-161/13, EU:C:2014:307, 29. punkts).

33 Šajā gadījumā, lai arī iesniedzējtiesa nav precizējusi iemeslus, kādēļ tā lūdz interpretēt Direktīvu 2002/96 "un/vai" Direktīvu 2012/19, tomēr no Tiesai iesniegtajiem lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka iesniedzējtiesā *Sommer* ir cēlis prasību 2013. gada jūlijā, proti, pirms datuma, kad Direktīva 2002/96 vairs nebija spēkā, proti, 2014. gada 15. februāra, un, otrkārt, ka savā prasībā *Sommer* cita starpā lūdza piespriest atlīdzināt jebkādu kaitējumu, kuru prasītāja pamatlietā bija cietusi no *Rademacher* iespējami negodīgās rīcības, kura acīmredzami tika uzsākta Direktīvas 2002/96 spēkā esamības laikā un turpinājās Direktīvas 2012/19 spēkā esamības laikā.

34 Tādējādi nešķiet acīmredzami, ka lūgtajai Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 interpretācijai nav nekādas saistības ar pamatlietas faktisko situāciju vai tās priekšmetu.

35 Līdz ar to visi jautājumi ir pieņemami.

Par lietas būtību

36 Uzdodot jautājumus, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkts un 3. panta a) punkts, kā arī I A pielikuma 6. punkts un I B pielikuma 6. punkts, no vienas puses, un Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 3. punkta b) apakšpunkts, 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī I pielikuma 6. punkts un II pielikuma 6. punkts, no otras puses, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar aptuveni 220 līdz 240 voltu elektrisko spriegumu darbināmi (garāžas) vārtu motori, kuri tiek apspriesti pamatlietā un kuri ir paredzēti, lai tos kopā ar (garāžas) vārtiem iebūvētu ēkas konstrukcijā, un kuri katrā laikā var tikt demontēti, uzstādīti no jauna un/vai papildus pievienoti, ietilpst Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 attiecīgajās piemērošanas jomās pēdējās minētās direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā noteiktajā pārejas perioda laikā (turpmāk tekstā – "pārejas periods").

37 No Direktīvas 2002/96 2. panta izriet, ka tās piemērošanas jomā ietilpst produkti, kuri izpilda trīs kumulatīvus nosacījumus, proti, pirmkārt, tie ir EEI, otrkārt, atbilst šīs direktīvas I A pielikumā norādītajām kategorijām un, treškārt, tie nav daļa no kādas cita tipa iekārtas, uz ko neattiecas šī direktīva, un tie nav uzskatāmi par šādu iekārtu. Šie paši nosacījumi būtībā ir pārņemti Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, lasot kopā ar šī paša panta 3. punktu, no kā izriet, ka Direktīva 2012/19 ir piemērojama pārejas periodā attiecībā uz tām EEI, kuras atbilst šīs direktīvas I pielikumā norādītajām kategorijām un kuras nav minētas 2. panta 3. punktā.

38 Attiecībā vispirms uz šī sprieduma iepriekšējā punktā minēto pirmo nosacījumu ir jānorāda, ka Direktīvas 2002/96 3. panta a) punktā un Direktīvas 2012/19 3. panta 1. punkta a) apakšpunktā gandrīz identiski ir definēts jēdziens "EEI", proti, kā iekārtas, kuru pienācīga darbība ir atkarīga no elektriskās strāvas vai elektromagnētiskā lauka, kā arī iekārtas šādas strāvas un lauka ģenerēšanai, pārsūtīšanai un mērīšanai, un kuras paredzētas lietošanai, nominālajam spriegumam nepārsniedzot 1000 voltus, ja tā ir maiņstrāva, un 1500 voltus, ja tā ir līdzstrāva. Direktīvas 2002/96 3. panta a) punktā šajā definīcijā ir pievienota prasība, lai iekārtas atbilstu kategorijām, kuras norādītas šīs pēdējās minētās direktīvas I A pielikumā.

39 Šajā gadījumā no iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm izriet, ka attiecīgie motori darbojas atkarībā no elektriskās strāvas, kuras nominālais spriegums ir aptuveni 220–240 volti, kas ir mazāk par 1000 voltiem, ja tā ir maiņstrāva, vai 1500 voltiem, ja tā ir līdzstrāva. Tādējādi šie motori var tikt uzskatīti par EEI Direktīvas 2002/96 izpratnē un tie ir EEI Direktīvas 2012/19 izpratnē.

40 Turpinājumā attiecībā uz šī sprieduma 37. punktā minēto otro nosacījumu iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai attiecīgie motori atbilst Direktīvas 2002/96 I A pielikuma 6. punktam "elektriskie un elektronikas instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus)" "un/vai" Direktīvas 2012/19 I pielikuma 6. punktam, kura formulējums ir identisks.

41 Jānorāda, pirmkārt, ka Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkta otrajā teikumā ir precizēts, ka tās I B pielikumā "uzskaitīto produktu saraksts atbilst I A pielikumā norādītajām kategorijām", savukārt Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrajā teikumā ir noteikts, ka tās II pielikumā "ietverts indikatīvs to EEI saraksts, kuras pieder I pielikumā norādītajām kategorijām". Otrkārt, ir jākonstatē, ka garāžas vārtu motori nav minēti to produktu vidū, kuri uzskaitīti Direktīvas 2002/96 I B pielikuma 6. punktā "Elektriskie un elektronikas instrumenti (izņemot liela izmēra stacionārus ražošanas mehānismus)", kā arī to produktu vidū, kas minēti Direktīvas 2012/19 II pielikuma 6. punktā ar tādu pašu nosaukumu.

42 Šajā ziņā ir jānorāda, ka, lai arī šī punkta saturs atbilst Direktīvas 2002/96 I B pielikuma 6. punkta saturam, no Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunkta otrā teikuma tāpat kā no tās II pielikuma nosaukuma nepārprotami izriet, ka šajā pielikumā minētais EEI saraksts ir indikatīvs, savukārt Direktīvā 2002/96 nav tieši paredzēts, ka tās I B pielikumā paredzētajam sarakstam ir šāds indikatīvs raksturs.

43 Tomēr šis apstāklis vien nevar piešķirt izsmeļošu raksturu Direktīvas 2002/96 I B pielikumā ietvertajam sarakstam. No šīs direktīvas 2. panta 1. punkta formulējuma, it īpaši no tā, ka šajā tiesību normā ir paredzēts nevis tas, ka minētās direktīvas I B pielikumā ir uzskaitīts konkrētu produktu saraksts, kas atbilst I A pielikumā norādītajām kategorijām, bet piemēru veidā minētu produktu saraksts, izriet, ka šis saraksts ir indikatīvs.

44 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkts un tās I B pielikums ir jāsaprot tādējādi, ka pēdējā minētajā ir uzskaitīts indikatīvs produktu saraksts, kas atbilst šīs direktīvas I A pielikumā norādītajām kategorijām.

45 Tādējādi ir jāpārbauda, vai attiecīgie motori var atbilst "elektriski[em] un elektronikas instrumenti[em] (izņemot liela izmēra stacionār[iem] ražošanas mehānism[iem])" Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 izpratnē.

46 Šajā ziņā, tā kā šajās direktīvās nav definēts jēdziens "instrumenti", tā piemērošanas jomas noteikšanai ir jāizmanto tā vispārējā un parastā nozīme (pēc analoģijas skat. spriedumu *Endendijk*, C-187/07, EU:C:2008:197, 15. punkts un tajā minētā judikatūra). Ar šo jēdzienu parasti apzīmē jebkuru priekšmetu, kas tiek izmantots, lai īstenotu kādu darbību vai konkrētu uzdevumu.

47 Tādējādi, ciktāl attiecīgie motori, tos pieslēdzot pie elektrības, ļauj atbilstoši iesniedzējtiesas sniegtajām norādēm iedarbināt un vadīt garāžas vārtus, tie ir uzskatāmi par elektriskiem un elektroniskiem instrumentiem minēto direktīvu izpratnē.

48 Šo secinājumu neapšauba *Rademacher* arguments par to, ka, tā kā attiecīgie motori tiek izmantoti tādu priekšmetu kā garāžas vārtu iedarbināšanai, tie nevar līdzināties Direktīvas 2002/96 I B pielikuma 6. punktā un Direktīvas 2012/19 II pielikuma 6. punktā minētajiem produktiem, jo šo produktu kopīga īpašība ir tā, ka ar tiem tiek izmainīti priekšmeti. Kā savos rakstveida apsvērumos ir uzsvērusi *Sommer*,

šī īpašība nevar tikt uzskatīta par kopīgu attiecībā uz visiem minētajos abos 6. punktos uzskaitītajiem produktiem, jo daži no šiem produktiem, piemēram, instrumenti skrūvju aizskrūvēšanai vai izņemšanai, neizmaina priekšmetus, uz kuriem tie tieši iedarbojas, bet tos vienīgi iedarbina.

49 Attiecībā uz to, vai attiecīgie motori ir "lielizmēra stacionāri rūpnieciskie mehānismi", kuri ir izslēgti no "elektriskiem un elektronikas instrumentiem" Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 izpratnē, ir jāuzsver, pirmkārt, ka pirmajā minētajā direktīvā nav definēts jēdziens "lielizmēra stacionāri rūpnieciskie mehānismi". Tomēr saskaņā ar iepriekš 46. punktā minēto judikatūru ir jānorāda, ka ar šo jēdzienu parasti apzīmē liela izmēra instrumentus vai mehānismus, kuri tiek izmantoti produktu rūpnieciskās ražošanas vai pārstrādes procesā, kuri atrodas statiskā stāvoklī un kuri parasti nevar tikt pārvietoti vai aizvākti. No tā izriet, ka attiecīgos motorus katrā ziņā nevar atzīt par "rūpnieciskiem mehānismiem", jo šie motori netiek izmantoti produktu rūpnieciskās ražošanas vai pārstrādes procesā. Otrkārt, minētie motori arī neatbilst "lielizmēra stacionāru rūpniecisku mehānismu" definīcijai, kas ietverta Direktīvas 2012/19 3. panta 1. punkta b) apakšpunktā, ņemot vērā, ka tie galvenokārt nav instrumenti, kurus "rūpnieciskā ražotnē vai pētniecības un izstrādes objektā izmanto un apkalpo speciālisti".

50 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka attiecīgie motori atbilst kategorijai "elektriskie un elektroniskie instrumenti (izņemot lielizmēra stacionāri rūpnieciskie mehānismi)" Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 izpratnē.

51 Visbeidzot, attiecībā uz šī sprieduma 37. punktā minēto trešo nosacījumu iesniedzējtiesa jautā, vai tomēr nav jāuzskata, ka attiecīgie motori ir daļa no kāda cita tipa iekārtas, kas neietilpst Direktīvas 2002/96 piemērošanas jomā tās 2. panta 1. punkta izpratnē, "un/vai" ka šādi motori ir uzskatāmi par iekārtām, kas ir īpaši paredzētas un uzstādītas kā daļa no kāda cita tipa iekārtas, kura ir izslēgta no Direktīvas 2012/19 darbības jomas vai uz kuru neattiecas šī direktīva, un kas var funkcionēt vienīgi kā šādas citas iekārtas daļa šīs pēdējās minētās direktīvas 2. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

52 Šajā ziņā ir jānorāda, ka saskaņā ar Direktīvas 2002/96 1. pantu tās mērķi ir novērst EEI atkritumus, to atkārtota izmantošana, otrreizēja pārstrāde un citi šo atkritumu reģenerācijas veidi, lai samazinātu atkritumu glabāšanu, kā arī uzlabot vides aizsardzības prasību izpildi visiem uzņēmējiem, kuri iesaistīti EEI aprites ciklā. Atbilstoši šīs direktīvas preambulas 10., 15. un 16. apsvērumam tās mērķis ir aptvert visas EEI, ko izmanto patērētāji, un EEI, kas paredzētas profesionālajai lietošanai, un sasniegt augstu EEIA dalītas vākšanas līmeni, lai sasniegtu cilvēku veselības un vides aizsardzības noteikto līmeni. Turklāt no Direktīvas 2012/19 preambulas 6., 9., 14. un 15. apsvēruma izriet, ka tai būtībā ir tādi paši mērķi.

53 Ņemot vērā šos mērķus, šo direktīvu piemērošanas izņēmumi, kuri paredzēti attiecīgi Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punktā un Direktīvas 2012/19 2. panta 3. punkta b) apakšpunktā, ir jāinterpretē šauri.

54 *Rademacher* būtībā norāda, ka attiecīgajiem motoriem nav piemērojamas minētās direktīvas, jo tiem nav pastāvīgas funkcijas, bet tie daļa no komponentiem, kuri ir stacionāri integrēti attiecīgās ēkas automatizācijas sistēmā.

55 Tomēr attiecībā uz Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punktā paredzēto izņēmumu EEI šīs direktīvas izpratnē, kuras tāpat kā attiecīgie motori katrā laikā var tikt demontētas, uzstādītas no jauna un/vai papildus pievienotas ēkas konstrukcijai, nevar tikt izslēgtas no tās piemērošanas jomas tikai tādēļ, ka tās ir "paredzētas iebūvēšanai [minētajā] konstrukcijā". Ar šādu interpretāciju tiktu izslēgts liels skaits EEI, kas tieši atbilst Direktīvas 2002/96 I A pielikumā norādītajām kategorijām, tikai tādēļ, ka tās ir iebūvētas ēkā vai ka tās ir sasaistītas ar tās elektrotīklu, un tādējādi tā būtu pretrunā šīs direktīvas mērķiem.

56 Direktīvas 2012/19 2. panta 3. punkta b) apakšpunktā paredzētajam izņēmumam ir šaurāks apjoms nekā Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punktā paredzētajam izņēmumam, ņemot vērā, ka šī izņēmuma mērķis ir tikai izslēgt tās iekārtas, kas ir "īpaši paredzētas un uzstādītas" kā daļa no kāda cita tipa iekārtas un kas "var funkcionēt vienīgi kā šādas citas iekārtas daļa". Šajā ziņā atbilstoši Direktīvas 2012/19 preambulas 9. apsvērumam šīs direktīvas mērķus var sasniegt, tās darbības jomā neiekļaujot tādas lielizmēra stacionāras iekārtas kā naftas platformas, lidostu bagāžas transporta sistēmas vai liftus. Tomēr šajā pašā apsvērumā ir doti divi EEI piemēri, proti, apgaismes ierīces un fotoelementu paneļi, kuras, lai arī parasti uzstādītas uz tādām lielizmēra stacionārām iekārtām kā ēkām, tomēr netiek uzskatītas par "īpaši" paredzētām un uzstādītām kā šo iekārtu sastāvdaļām un par tādām, kas var veikt savas funkcijas arī tad, ja darbojas neatkarīgi no šīm iekārtām.

57 Ņemot vērā šos piemērus un ciktāl attiecīgie motori katrā laikā var tikt demontēti, uzstādīti no jauna un/vai papildus pievienoti ēkas konstrukcijai un tādējādi tie nav paredzēti tikai un vienīgi darboties kopā ar konkrētiem vārtiem, šie motori katrā ziņā nevar tikt uzskatīti par "īpaši paredzētiem un uzstādītiem" iebūvēšanai minētajā konstrukcijā Direktīvas 2012/19 2. panta 3. punkta b) apakšpunkta izpratnē.

58 Tādējādi tādi garāžu vārtu motori kā pamatlietā apspriestie nevar ietilpt izņēmumos, kas paredzēti Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punktā un Direktīvas 2012/19 2. panta 3. punkta b) apakšpunktā.

59 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, uz uzdotajiem jautājumiem ir jāatbild, ka Direktīvas 2002/96 2. panta 1. punkts un 3. panta a) punkts, kā arī I A pielikuma 6. punkts un I B pielikuma 6. punkts, no vienas puses, un Direktīvas 2012/19 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 3. punkta b) apakšpunkts, 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī I pielikuma 6. punkts un II pielikuma 6. punkts, no otras puses, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar aptuveni 220 līdz 240 voltu elektrisko spriegumu darbināmi (garāžas) vārtu motori, kuri tiek apspriesti pamatlietā un kas ir paredzēti, lai tos kopā ar (garāžas) vārtiem iebūvētu ēkas konstrukcijā, un kuri katrā laikā var tikt demontēti, uzstādīti no jauna un/vai papildus pievienoti, ietilpst Direktīvas 2002/96 un Direktīvas 2012/19 attiecīgajās piemērošanas jomās pārejas perioda laikā.

Par tiesāšanās izdevumiem

60 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (trešā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 2003. gada 27. janvāra Direktīvas 2002/96/EK par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) 2. panta 1. punkts un 3. panta a) punkts, kā arī I A pielikuma 6. punkts un I B pielikuma 6. punkts, no vienas puses, un Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 4. jūlija Direktīvas 2012/19/ES par elektrisko un elektronisko iekārtu atkritumiem (EEIA) 2. panta 1. punkta a) apakšpunkts un 3. punkta b) apakšpunkts, 3. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkts, kā arī I pielikuma 6. punkts un II pielikuma 6. punkts, no otras puses, ir jāinterpretē tādējādi, ka ar aptuveni 220 līdz 240 voltu elektrisko spriegumu darbināmi (garāžas) vārtu motori, kuri tiek apspriesti pamatlietā un kas ir paredzēti, lai tos kopā ar (garāžas) vārtiem iebūvētu ēkas konstrukcijā, un kuri katrā laikā var tikt demontēti, uzstādīti no jauna un/vai papildus pievienoti minētajai konstrukcijai, ietilpst Direktīvas 2002/96/EK un Direktīvas 2012/19/ES attiecīgajās piemērošanas jomās pārejas perioda laikā, kurš noteikts pēdējās minētās direktīvas 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā.

[Paraksti]